

Калховнык

Леґоны ВКП(б) Сыктывдинса Рајком да Рајисполком

№ 26 (209) || Март 27-օд лун, 1937 во. || Ծоныс 10 ур

Міјан великօј рօдиналօн герб

Женыда да жатօја гижօ-ма великօј сօветскօј јօз Конституцијаса 143 статта-ын:

„Сօветскօј Социалистическօј республикајас Сојузлօн Государственнօј герб—чарла да мօлօт му шар вылын, кօдօс рисујтма шондї југօрјас пышкօ да кышалօма шепјасн, кытчօ сојузнօј республикајасса кывјас вылын гижօма: „Став странајасса пролетаріјас, օтувтчօј“. Герб вылысла дорас ем вит јыла козув“.

Мужество да јонлун, օт-вага да зрелост сїмволн кыпօдчօ мїјан рօдина вестын Сօветскօј Социалистическօј Республикајас Сојузлօн государственнօј герб. Сօветскօј власт сушществуйтан медвоґза лунсан-жօ ужлօн емблемајас—чарла да мօлօт олицетворатїсны рабочօјјас да крестаналыс јїтօд, победа вылօ, государство лօсօдօм вылօ, кօнї абу мортօн мортօс експлоатїрујтօм, налыс неукротїмօј вօла. Россіјскօј социалистическօј федеративнօј сօветскօј республикалօн медвоґза герб вынօдчїс Ленин дырјї 1918-օд во-са сօкыдлунјасօ, гражданскօј војна пօжарн ыпјалан странаын, кор быдлун решајтїс том рабоче-крестьянскօј государство олօм лбօд кулօм јылыс вопро-с.

Волнуйтчօмօн лыдґан да вылпօв лыдґан օнї Клара Цеткинлы 1918-օд во-са јул 26-օд лунса ленинскօј пїемօлыс женыдїк строкајас: „Мї օнї переживајтам тани, гашкօ, став революцијачօжнас ме-дса сօкыд ве-жонјассօ“. Революцијатор-жествօ вїставны вермытօм кушօм есканлунօн лолалօ Ленинлօн прїпїскаыс: „Меным сօмын-на вајїсны государственнօј выл печат. Со օтпечатокуыс...“. І секї мїјан герб состоїтїс чарла-ыс да мօлօтыс, і секї набатнօј кօлօкօлօн јургїс став нарїтанаяс дїнօ, став-муывса ужалыс јօз дїнօ страстнօј чукօстчօм: „Став муывса пролетаріјас, օтувтчօј“.

Человечестволօн історїја вօчїс сїјօ лунјасас, Ленин кывјас օертї, օтїк ме-дса великօј, ме-дса сօкыд по-ворот. Мученїејасын чужїс выл мїр. Помтօг страда-тօмыс, мучїтчօмыс, шыг-жалօмыс, օбїчанїеыс кы-пօдчїсны уна мїлґон нар-тїтօм јօз нартїтысјаслы паныд свјашщеннօј тыш вылօ, коммунистическօј об-щественоса бур олօм заво-јуйтօм вылօ.

Збылыс пророческօја јур-гдны ленинскօј кывјас, ко-д-јасօс вїталօма сылօн гօл-да рօзбрїтчօм Россіјаын сօветскօј власт олан пер-

војја лунјасас большевїк-ја-сн кօт ме-д мылчօдчы-в-тօг воօдчыны сетчօ, ме-дым Рус ез ло убогօјн да вынтօмօн, ме-дым сїјօ лоїс вынїбра социалистическօј Ծержаван.

Кыґї изгօра, сулалօ Сօ-ветскօј Социалистическօј Республикајаслօн вынїбра да некодօн вермытօм Со-јуз, 11 օткоґ республика-с-лօн соґвездїе, ко-д-јас ас-ко-станыс јїтчօмаґс јօз-јас дружба-н. Большевїк-јас—партїјнօј-јас і непартїјнօј-јас, рабочօј-јас да крестана, ко-д-јасн вескօдлօ Ленин-лօн—Сталинлօн партїја, сылօн Централнօј Комїтет, уна сурс сօкыдлун-јас вен-мօн, јօз-јаслы враґаскօд тышкасօмօн, кыпօдօны со-циалистическօј обшество-лыс прекраснօј зданије.

Мїјан герб—сїјօ јօз-јас јїтօдлօн сїмвол, 11 օткоґ сօветскօј республикајас со-јузлօн сїмвол, і на пышкыс быд кыв вылын гижօма СССР герб вылын: „Став странајасса пролетаріјас, օтувтчօј“. Сօветскօј гер-бօс тօдօны быдлаын—Ан-глыаын і Францијаын, Іспа-нїјаын і Јапонїјаын, Гер-манїјаын і Китајын, сы вօс-на, мыј тајօ гербыс вынї-бра социалистическօј Ծержаван, ко-д гօлօсօ кывзысօ став мїрыс.

Сօветскօј паспорт јы-лыс, ко-д вылын значїтчօ мїјан государственнօј герб, ме-дбур сօветскօј поет Вла-дїмир Маяковскїј стїхјасын гордօстօн восклицайтїс:

— Читайте,
завидуйте,

— я
гражданин
Советского Союза.

Мїјан рօдина нїм да сла-ва вылօ Алексеј Стаханов жуґдїс важ нормајас да лօсօдїс выл-јасօс—социали-стическօј нормајас. Мїјан рօдина нїм да слава вылօ Валерїј Чкалов сталинскօј маршрут куґа вօчїс некыт-чօ пуксывтօг рекорднօј лебґом. Рабочօј-јас да крес-

тана государство нїм да слава вылօ мїјан доблест-нօј поґранїчнїк-јас блеста-шїдґа вїґоны асланыс рօди-налыс став граґцајассօ; Сօветскօј Сојуз нїм да сла-ва вылօ ужалыс јօз пет-кօдлօны буднїчнօј, быд-лун-ја олօмын героїзмлыс чудесајас.

Корїчевօј уродлївօј свастїка,—со фашизмлօн, цївїлїзација гуалыслօн сїм-волыс. І сылы паныд—мїјан великօј государстволн герб, ко-д-кօд (мїјан госу-дарствокօд) јїтчօмаґс че-ловечестволн став ме-д-бур надејајас.

Мїјан государственнօј герб—быд сօветскօј граж-данїнօс јօз-јас враґаскօд муґлытօм тышօ чуксалօм, ласмындаалօм бхителностօ чуксалօм, быд пօлօс сօ-кыдлун-јас да падмօд-јас, ко-д-јас сулалօны комму-нїзмօ мїјан мунан туј вы-лын,—венмօ чуксалօм.

Сօветскօј республика-с-государственнօј гербкօд јїтчօма мїјан важса, օнїја да локтан олօм. Ленин знамїа улын 1917-օд во-са октабрскօј лунјасօ рабочօ-ј-јас да крестана штурму-тїсны капїталлыс твхрды-најас. Коммунїзм вօсна ты-шын кулїны јօз-јаслօн ме-д-бур пїјан, рабочօј-јаслыс да крестаналыс ме-двоґза мї-рын социалистическօј госу-дарство вынօдօмօн. І օнї, победнօј пїатїлеткајас во-јасօ „прїятнօ да долыд тօдны, мыј мїјан јօзօн зев уна кїстօм вїрыс ез вош вес, мыј сїјօ сетїс асыс резултатјассօ. Тајօ воору-жајтօ духовнօ мїјанлыс ра-бочօј классօс, мїјанлыс кре-станствоօс, мїјан ужалыс интелїгенцијас, тајօ јօткօ воґд да кыпօдօ законнօј гордօстлыс чувство. Тајօ јонмօдօ ескօм ас вын-јасօ да мобїлізујтօ коммунизм-лыс выла победајас шедօ-дօм вօсна выл тыш вылօ“.

(Сталин).
(Бостօма „Правда“ газе-тыс).

1936-օд воыс Һаґ поставкајас куґа Һедоїмкајас вґнїмїтօм јылыс

ССР Сојузса Народнօј Комїсарјас Сօветлօн да ВКП(б) Централнօј Комїтетлօн шуօм

Снїмїтны став областјасын, крајјасын да респуб-ликајасын колхозјаслыс да օткоалыс овмօсјаслыс Һедоїмкајас, ко-д-јас лыдґысօны на сајын 1936-օд во-са Һаґ поставкајас куґа.

ССР Сојузса Народнօј Комїсарјас Сօветса председател—В. МОЛОТОВ.
ВКП(б) Централнօј Комїтетса секретар—І. СТАЛИН.

Аскрїтка колօ оз вескօдлօм личօдօм вылօ, а сїјօс јонмօдօм вылօ, сы вылօ, ме-дым пօртны сїјօс бумажнօј да омօла авторїтетнօј вескօдлօмыс жиґненнօј да збылыс авторї-тетнօј вескօдлօмօ.

Сталин.

Сօветскօј Социалистическօј Республикајас Сојузса государственнօј герб јылыс

СССР-са Централнօј Исполнїтелнօј Комїтет Презїдїумлօн шуօм

Сօветскօј Социалистическօј Республикајас Сојузса Централнօј Исполнїтелнօј Комїтетлօн презїдїум шуօ:

Сօветскօј Социалистическօј Республикајас Сојузса Конституцијаса 143 статта сертї вын-сօдны Сօветскօј Социалистическօј Республикајас Сојузса государственнօј герблыс ташօм ізобра-женїе.

СССР-са Централнօј Исполнїтелнօј Комї-тетса председател—М. КАЛЫН.

СССР-са Централнօј Исполнїтелнօј Комї-тетса секретар—І. АКУЛОВ.

Москва, Кремл. 1937-օд во-са март 17-օд лун.

Тысачнїк-јаслօн замечательнօј зачїн паскалօ воґ

Моклецов локтан сезонын кօсјօ пօрօдօны 10000 кубометр

Воан 1937—38-օд во-са вօрлеґан сезонын вօрпօр-дօм вылօ (Орօпстан вօручасток, Шојнаты рајон) 5 пօрօдчыс вօчїсны вօрпункткօд доґовор. Најօ бостї-сны објазателство пօрօдօны 28,5 сурс кубометр вօр.

Акїм Сергејевїч Моклецов кօсјысїс локтан сезо-нын пօрօдны 10000 кубометр, Мїхал Андрејевїч Но-чев—5000 кубометр, Васїлїј Левстафјевїч Калїстратов—5000 кубометр, Семен Алексејевїч Мїхалов—5000 кубометр да Александр Тїмофејевїч Мїшарїн—3500 кубометр.

Ծоґоворын ужалан кад да срок їндысօ—1937-օд во-са август 1-օј лунсан 1938-օд во-са апрел 1-օј лу-ннօс.

(„Вօрлеґыс“ газетыс)

Сіктса сьветјасос денежнїя налогјас, страховїя платежјас да натуралнїя поставкајас ісчїслајтїм да чукїртїм куза објазанностјасыс мездїм јылыс

СССР-са ЦІК-лїн да Совнаркомлїн шуїм

Выл полїтїческїя, хожајственнїя да културнїя могајас, кодјасос сувтїдїма выл Конституціакїд јїтїдын сїктса сьветјас возї, кыс сьветскїя властлїн сїктын бїрїм органјас возї, требїтїны днїја каднї дејствїујтыс да делї интересјаслы лїсавтїм-нїн пїрадок, код дырї сїктса сьветјас вылї пуктїма колхознїкјас да дїткаолыс кредитаналас овмїсјасыс денежнїя налогјас да натуралнїя поставкајас ісчїслајтїм да чукїртїм куза став ужсї, вужсаыс вежїм.

Такїд јїтїдын Централнїя Ісполнїтельнїя Комїтет да СССР-са Народнїя Комїссарјаслїн Сьвет шуїны:

І. Денежнїя налогјас да страховїя платежјас куза.

1. Мездїны 1937-їд вога јул 1-їд лунса сїктсїветјасос государственнїя страхованїе куза денежнїя налогјас да платежјас ісчїслајтан да чукїртан објазанностјасыс.

2. Пуктыны 1937-їд вога јул 1-їд лунса государственнїя страхованїе куза денежнїя налогјас да платежјас ісчїслајтан да чукїртан став ужсї районнїя фїансїсїкїя отделјас вылї, сы сертї налогївїя да страховїя инспекторјаслыс штатјас содїтїмїн.

Поручїтнї СССР-са фїансїјас куза Народнїя Комїссарїатлыс котырнї сїктын налогјас да страховїя платежјас прїмїтїм куза кассајас.

3. Сїктса налогївїя да страховїя комїссїјасос, кодјас сушествїујтїны

сїктсїветјас бердын, бырїднї.

4. Колнї сїктсїветјас сајын сїктса јїзлы торја закон подвылын самообложеноїе куза средствојас ісчїслајтїм, чукїртїм да рїскїдујтїм.

5. 1937-їд вога август 1-їд лунса бырїднї сїктсїветјасынказначїејаслыс да счїтоводјаслыс должностјас, налыс објазанностјасос сїктсїветјасса секретарјас вылї пуктїмїн.

ІІ. Натуралнїя поставкајас куза.

6. Мездїны сїктсїветјасос 1937-їд вога јул 1-їд лунса објазательствојас вручајтїм куза, објазательнїя натуралнїя поставкајас учїтывајтїм да чукїртїм куза објазанностјасыс.

7. Пуктыны 1937-їд вога јул 1-їд лунса тајї објазанностјасос СССР СНК бердын заготовкїјас куза комїтетса районнїя уполномоченнїя вылї, мыкїд јїтїдын лїсїднї став сїктјасса рајонјасын СССР СНК бердса заготовкїјас куза комїтетса районнїя уполномоченнїяјаслыс должностјас да котырнї инспектура.

ССР Сојузса Централнїя Ісполнїтельнїя Комїтетса председател—Г.Петровскїя.

СССР-са Народнїя Комїссарјас Сьветын председател — В. Молотов.

СССР-са Централнїя Ісполнїтельнїя Комїтетса секретар—І. Акулов.

Москва, Кремль.
1937-їд во, март 21-їд лун.

Мордїнса механизїрованнїя базаын ужалысјас тїдмаснї вылї норма расценкајаснї.

Вїрлезан план быт тыртнї ставнас

Мїјан Сыктывдїн рајонын вїрлезїмнї — пїрїдїчїмнї, кыскасїмнї абу еша стахановец-тысачнїкјас, кодјас мїда-мїдыскїд ордїсїмнї бостїм кїсїсїмнї тыртїснї-нїн. Унжыкыс на пїыс петкїдлїснї уж котыртїмнї обраецјас.

Анатолиј Осїпов (Шылардїса вїрпунктыс) март 15-їд лун кежлї-нїн пїрїдїс 1690 кубометр вїр. Сї-їд быд лун шїркїда вїчї 25—30 кубометр. Нїшта-на кїсїсїс пїрїднї 310 кубометр—вїдїчї кык сурс кубометр вїр пїрїдїмї. Шестаков Васїлї Федоровїч (Нам механизїрованнїя вїрпунктыс) март 20-їд лун кежлї пїрїдїс кык сурс кубометр вїр. Петр фїмїтријевїч Башлыков (Пажга вїрпунктыс) пїрїдїс 1546 кубометр вїр. Сї-їд шїркїда сезон чїж пїрїдїс быд лун 14 кубометр (вїрын ужалїс 110 лун). Шемїтева Јевгенїја 10 километр сајыс јїтуј куза кыскї 36 кубометр да уна мукїд тысачнїкјас, кодјас збылвылї ужалїны стахановскїя, тыртїснї-нїн асыныс бостїм кїсїсїмнї да колчїснї ужавнї сезон помастїр содтїд кїсїсїмнї бостїмнї. Но налїн прїмерыс езна ло паскалїма став вїрлезысјас масса пївсї, ылї-на абу быдлаын котыртїма соціалїстїческїя ордїсїмнї. Мїдарї,—уналаын-на тыдалї важног, ас вїзыв вылї леччысїмнї ужалїм, саботажнїкјаскїд да вредїтельскїд мїрїн олїм. Со мыј вїсна днї кежлї рајонын вїрлезан план лї тыртїма пїрїдїчїм куза сїмнї 63,6 прїцент да кыскасїм куза 48,9 прїцент. Тајї вїсталї кушїм ыжыд угроза улын сулалї рајонын вїрлезан план тыртїмыс.

Но тајї, тыдалї, оз безпокоїт' вїрпромхозса да вїрпунктјасса вескїдлысјасос. Онї, тувсоввыв куз лунјасын, колї дїјасос пїрї отарї содтыны, а вїрлезїмнї бїрїя вїтлунїа дїыс петкїдлї мїдтор, вїрпромхоз паста дїыс чїнї пїрїдїчїм куза 0,1 прїцент вылї, кыскасїм куза 1,5 прїцент вылї. Чїнїма і ужвын. Ыб вїрпунктын—јуралысыс Безносїков—пїрїдїчїм куза дїыс чїнїма возза сертї бїрїя вїтлуннас 2,5 прїцентсан—2 прїцентїз, кыскасїм куза 4,1 прїцентсан—2 прїцентїз, чїнїма 18 морт. Лїм вїрпунктын—јуралысыс Потапов—возза пїатїдїевка сертїыс вїтлунїа дїыс чїнїма пїрїдїчїм куза 0,2 прїцент, кыскасїм куза—2,3 прїцент. Тајї лыдпасјасыс петкїдлїны вїрын ужсї шогмытїм омїла котыртїм јылыс.

Вїрпунктјасса вескїдлысјас днїсан-нїн зїлїны вїрлезїмсї помавнї, кїт ескї муртса-на жынсї тыртїснї, а механизїрованнїя вїрпунктјасын весїг і жынїс-на абу тыртїма. Тајї налы дарїм оз прїдїт, ковмас кывкутнї пролетарскїя государство возын вїрлезан план орднї зїлїмыс. Кїт мыј, а вїрлезан плантї ковмас тыртнї!

Вїрлезан план тыртїм вылї кывкутїма вїдїдїмнї позас донјавнї тащїм омїл ужсї і сїктсїветјас-

лыс да колхоз правленїејаслыс. Сїмнї буржуазнїя націоналїстјаскїд, саботажнїкјаскїд мїрїн олїмнї позас донјавнї сешїм тор, кор вылгортса колхозјас—„Кїм“—јуралысыс Костїн—тыртїма пїрїдїчїм куза 19,2 прїцент да кыскїм куза—18,5 прїцент, Чапалїев нїма колхоз—јуралысыс Костїн—пїрїдїчїм куза тыртїма 15,7 прїцент, кыскасїм куза 11,4 прїцент.

дога „Выл дог“ колхозын јуралысыс Којушев—јарї буржуазнїя націоналїст Којушевлїн вок—вескыда вїлї сувтїдї паныд вїрлезїмнї колхознїкјасос. Оз лїз вїрї ужавнї колхознїкјасос, а вїрын ужалыс колхознїкјасын націоналїст Којушевлїн чукїр, кодјас поздысїмнї колхоз правленїејас, оз ыстыны вїрын ужалысјасы прїдукта, турун, ешажык сетїны трудїден вылї нан, турун, да с. в. Быдног смекајтїднї вїрын честнїя ужалысјас вылын, а сїктсїветса јуралыс Старцев лїбералнїчајтї, буржуазнїя націоналїстјаскїд мїрїн олїмнї, најїс јонжыка велмїдїс. Сы вїсна і вїрлезан планыс „Выл дог“ колхозлїн оран угроза улын.

Колї немжалїтїг ердїдавнї да помїз жугїднї контрреволюціоннїя троцкїстско-зїновїевскїя элементјасыс, буржуазнїя націоналїстјасыс вредїтїмсї, падмїдїчїмсї. Налы паныд котырнї колхознїкјасос, став вїрлезысјасос, пїрїдїчїсјасос, кыскасїсјасос помтїм преданности, стахановскїя ужї.

Вїрлезан план тыртїм вылї колїны лыда лунјас, но мїјан ем-на позанлунјас, медым мїјан рајонын тајї основнїя могнас справїтчыны успешнїя. Колї сїмнї—збылыс болшевістскїя ужї.

Петкїднї вїрї вермана став ужвын, стахановскїя ужсам быд вїрпунктын, деланкаын, брїгадаын котыртїмнї, мїјанлы быт колї тыртнї вїрлезан план ставнас.

Г.

„Поворот“ колхозлы колччыны оз поз

Ыбса вїрпункт март 20-їд лун кежлї тыртїс вїрпрограмма — пїрїдїчїмнї 81733 кубометр—80,5 прїцент, кыскїмнї 73097 кубометр—70,3 прїцент. Тајїс тыртїмнї тїдчана значенїе кутїны „Труд“ колхоз, кодї пїрїдїчїмнї і кыскасїмнї тыртїс 100,1 прїч. Кагановїч нїма колхоз пїрїдїчїмнї тыртїс 85,5 прїцент, кыскїмнї 100,8 прїцент. „Јагїу“ колхоз пїрїдїчїмнї 105,6 прїцент да кыскїма 99,9 прїцент мында.

Тајї колхозјаслїн брїгадајас збыл вылї болшевістскїя кокасїсны асыныс бостїм кїсїсїмнї тыртїм вїсна. Вескыда колї шуны, тајї-кї ужалїсны і мукїд колхозјаслїн брїгадајас, ескї, ферт, вїрпункт тыртїс-нїн вїрлезан плансї.

Бостам „Поворот“ колхозос, јуралысыс Самтомов. Налїн тыртїма пїрїдїчїмнї 78 прїцент, кыс-

кїма 68,3 прїцент мында. Тајї лїсї сы вїсна, мыј Самтомов ачыс јонасї оз тїждыс вїрлезан план тыртїм вїсна. Вїрї ужвын оз мїдїд. Вїрын ужалї 27 морт, на пїыс 7 пїрїдїчыс да 13 кыскасыс, а колї пїрїднї да кыскыны 9 сурс кубометр вїр.

Самтомов олї мїрїн саботажнїкјаскїд. Лїја пїјан олїны гортаныс, правленїе нырулын, а колхозса вескїдлысјас оз ыстыны вїрас. Аксонов Јегор „Пустїдї“ почїнокыс тївбыднї дофдыс ректїс 200 кубометр вїр да 50 кубометр кыскїс, а днї шлычїкасїветлїдлї кїн-сурї, но вїрын оз ужав. Матвей Васї—дїтї лун вїрас ужалїс да бїр гортас леччїс, днї оз і думајт вїрї кајны. Тащїм торјас нїшта-на позї вајїднї.

„Поворот“ колхозлїн ем став позанлуныс петкїднї вїрї еша вылї 40 морт тајї-жї лунї. Јїзыс емсї, сїмнї колї котырнї.

Медым колхозлы асыс бостїм кїсїсїмнї тыртнї кїт апрел 1-їд лун кежлї і сен колї пїрїднї быд лун 135 кубометр—лїбї 5,1 прїцент да кыскыны 185 кубометр—лїбї 2,1 прїцент, а бїрїя лунјасї (март 16-їд лунї) колхозлїн брїгада ставсї пїрїдїс—51 кубометр вїр да кыскїсны 80 кубометр вїр. Тајї корї колхозса вескїдлысјассан дај став колхознїкјассан кыпїднї ужын прїзводїтельност кык пїв да жын дај содтыны ужвын кык мында, медым тыртнї вїрлезан план апрел 12 лун кежлї.

„Поворот“ колхозлїн-жї емсї бура ужалысјас. Колегов Мїхаїл да мукїд, кодјас пїрїдїснї-нїн 1000 да унжык кубометр вїр. Колї тајї медбур тысачнїкјас прїмер вылї мыжсїмнї котырнї і мукїдјасос бура ужалїм вылї.

Грїша Іван Олїксан.

Бухаринлөн да Рыковлөн Ленинлы да партијалы паныд тыш

Историческөй обзор

I

Нөшта революцияда на Бухарин выступајтис Ленинлы паныд пролетариат диктатура жылыс вопрос куза аслас торја визон, код означатис марксизмкөд орбдчөм. 1916-өд воын „Интернационал — молодежи“ журналын петис Бухаринлөн статта (Nota Béné кырымпас улын), кодсө вөлі вөскөдөма Ленинлы паныд. Тајо статтаас Бухарин нөдөліс полуанархистскөй визодлас, мыј социалистјас долженсө относитчыны принципалнө враждебноја быдсикас государство динө. „Социал-демократиялы, код ем либө век-жө должен лонны массајасөс воспитатјысөн, өні јонжыка, кор-кө дорыс, колө төдчөдны асыс принципалнөй враждебностө төдчөдөмөн, Бухарин искөвтис, ташөм ногөн, пролетариатлыс диктатура отрицатөмдө. Сјө проповедывајтис государство „отменајтан“, „взорвитан“ анархистскөй теорія буржуазнөй государственној машинаөс „жугөдан“ ленинскөй теорія пыдди.

Бухаринлыс полуанархистскөй визодласјасө критикүтөмдөн, Ленин гижлис:

„Анархистјасыс мијанөс торјөдө (а) государствоөс испөлујтөм өні да (в) пролетариатлөн революция дырји („пролетариатлөн диктатура“) — пунктјас, кодјас зев важнөдөс практикалы, пыр-жө. (Најөс і вунөдис Бухарин!)“¹⁾ Ленин индылис, мыј Бухарин „каутскианецјасөс ердөдөм пыдди отсалис налы аслас ошыбкајасөн!“²⁾.

Бухарин мијан партијалөн став исторія чөжөн зүгис политическөй і теоретическөй. Со мыј сы жылыс гижлис Ленин нөшта 1916-өд воын:

„Сјө (1) веритчыс сплетнајаслы да (2) политика дјавольскөја абу устојчөвјө.“

Војна тојштитис сјөс полуанархистскөй идејајасө. Совещаніе вылын, код вөчис бернскөй резолюцияјас (1915-өд вөсатулыс), сјө сетис тезисјас (менам емөс!) — медлок мелепост; срам; полуанархизм“³⁾.

1925-өд воын Бухарин печатајтө „Праволөн революция“ сборникын „империалистическөй государстволөн теорія динө“ статта. Тајо статтаыс аслас кадө ез вөв примитөма Ленинлөн „Социал-демократлөн сборникын“ печатајтөм выдө. Бухарин лыддис позанадн, Ленин кулөм бөрын во

мысти, петны печатө партијалөн великөй учителөн отвергнитөм статтаын. Унжыкна сыыс, сјө вөчис статта динө кошшунственнөй примечаніе, көні утверждајтис, мыј государство жылыс спорын вөліс прав сјө, Бухарин, а ез Ленин.

Брестскөй мир кадколастө (1918-өд вөсө февраль — март), кор том, крепаммытөм, безоружнөй Советскөй республика зурасис пинјасөзгыс вооружитчөм перманскөй империализмкөд, вөліс пролетарскөй революциялөн меңса сөкыд моментјас пөвсыс өтөдн. Брестскөй мир вөліс Ленинлөн гениалнөй маневрөн, кодөсетис позанлун пөлучитны шојчөг советскөй властөс јонмөдөм выдө, революциялыс вооружоннөй вынјас котыртөм выдө. Бухарин да Пятаков, кодјас журнөдисны сиз шусана „шугавыв коммунистјас“ фракциядн, зилысны орөдны тајо ленинскөй маневрөс. Најө збылысөс ворсисны предателскөй рол, „революционнөй војна“ помка улын, кодө вөліс јавө нафејатөм сјө условіејасас, советскөй властөс гөбөл выдө тојлалөмөн. Најө вөчлисны збылыс чудовищнөй, провокационнөй резолюцияјас, кодјасын виставөсис „целесообразност“ жылыс... мунны советскөй властөс воштөм выдө!

Тајо вөскыда і вөлі гижөма Московскөй областнөй бјуролөн 1918-өд вөсө февраль 24-өд лунса резолюцияын:

„Международнөй революция интересјасын ми лыддам целесообразнөјон мунны советскөй властөс воштан позанлун выдө, кодө (советскөй властыс) лөб өні чистө формалнөјон“.

Асланыс авантюристическөй политикаын „шугавыв“ коммунистјас көкөдөлісны империализмлы сылыс мөгөс — пөдтыны том Советскөй республикаөс. Ленин вөскыда индылис, мыј мир заклучитөмлы паныд асланыс тышөн „шугавыв“ коммунистјас „делө вылын отсалисны германскөй империалистјасы да мешајтисны революция быдмөмлы да развөјатчөмлы Германияын“⁴⁾.

„Шугавыв“ коммунистјаслөн Ленинлы паныд тышыс вөліс сөшөм ожесточөніебөз, мыј шугавыв есерјас нөдөдисны сорнитчөмјас Бухаринкөд да Пятаковкөд вөскыд заговор жылыс Ленинөс арестүтан да „шугавыв“ коммунистјасыс да шугавыв есерјасыс правительствө лөбөдан мөгөн.

Совнаркомса председателөн Ленин пыдди контрреволюционнөй заговоршикјас көсјисны вөчны Пятаковөс. Шугавыв есерјаскөд тајо преступнөй сорнитчөм-

јас фактсө признавајтис ачыс Бухарин 1924-өд воың (виз. 1924-өд вөсө јанвар 3-өд лунса „Правда“).

„Шугавыв“ коммунистјас партијалы да Ленинлы паныд асыныс тышсө нөдөдисны, Троцкијкөд фактическөја блокүртчөмөн, кодөсиз-жө преступнөја орөдлис мир делө. „Шугавыв“ коммунистјас пөвстын вөліны не еша јөз, кодјас бөрынжык выступитисны партијалы паныд, кыјі троцкистјас (Пятаков, Радек, Преображенскөй да мук.). „Шугавыв“ коммунистјас нөдөдисны зверсама тыш партијалы паныд не сөмын Брестскөй мир заклучитөм жылыс вопрос куза. Најө выступајтисны сиз-жө пролетариатлыс диктатура јонмөдөмлы паныд, социалистическөй строителствөдөн медвозга вөкөвјаслы паныд, кодјасөс вөчлис партија Ленин вөскөдлөм улын мир заклучитөм бөрын.

„Шугавыв“ коммунистјасөс Ленин характеризүтис кыјі „взбеситчөм мелкөй буржуајасөс“. Мелкөй собственныкјаслөн, кодјас враждебноја относитчыны пролетарскөй дисциплина динө, сөциалнөй природаыс тыдалана петкөдчылис Ленинлы паныд Бухаринлөн да мукөд „шугавывсајаслөн“ социалистическөй овмөс, уж дисциплина, јединочалие, ужыс сдөльнөја мынтысөм, учот да контрол котыртан да с. в. вопросјас куза вьступленіејасын.

VII-өд да VIII-өд партијнөй сјездјас кадколастө Бухарин выступајтө партијалы паныд да Ленинлы паныд сөшөм зев важнөй вопрос куза, кыјі партијалөн программа.

Мыјын вөліс партија программа жылыс спорлөн пыщкөсыс? Бухарин предложитис шыбытны программаыс төварнөй производстволыс, кризисјаслыс анализ да вежны сјөс „чистөй империализмлы“ анализөн. Бухарин лыддис, мыј капиталистическөй стројлыс подувја противоречіејас (конкуренция, кризисјас) империализм эпохаө торја капиталистическөй странајас рамкаын „снимитөма“. Тащөм сувтөдөмас вөлі пунктөма „организованнөй капитализм“ правооппортунистическөй теоріялыс подувјасө. Нөшта 1917-өд воын программа жылыс дискуссияын Бухарин гижлис тащөмтор:

„Возга раздробленнөй да неорганизованнөй капитализм вежөс организованнөй капитализмөн“. (Журнал „Спартак“ №-2, 6-өд листбөк).

Воөд Бухарин вөскыда вөліс меньшевистскөй тезисөз, мыј империалистическөй эпохаө капиталистическөй отношөніејаслөн вьл тип бырөдө капиталистическөй обществолыс противоречіејасөбө өтө страна рамкајасын.

„Капитализмлөн киссөм“ статтаын Бухарин сувтөдө вопрос: „Бырөдө-ө капиталистическөй отношөніејаслөн тајо вьл типыс капиталистическөй обществолыс противоречіејасөбө? Бырөдө-ө сјө медвоз производство өніја способлыс анархизасөбө“ да, нөтө смущајтчытөг, вочавөд: „Ограничитчыны-кө сөмын государственној организација рамкајасөн, мөд ногөн-кө капиталистическөй отөчество рамкајасөн, то позө вочавөзіны тајо вопрос вылас утвердителнөй сам өн“. (Журнал „Спартак“ №-10, 6-өд листбө.).

„Чистөй империализмлөн“ бухаринскөй теоріялы паныд возражајтөмөн, партијалөн VIII-өд сјезд вылын Ленин виставлис:

„Чистөй империализм капитализмлөн основнөй базатөг некөр ез сушествөүтлы, некөн оз сушествөүт да некөр сушествөүтны оз кут. Тајо ем ставсө сјөс невөскыда обөбщитөм, мыј сорнитсылыс сіндикатјас, картельјас, трестјас, финансөвөй капитализм жылыс, кор петкөдлисны финансөвөй капитализмөс сиз, кыз бытөө важ капитализмлөн некөшөм подувјас сы улын абуөс...“

„Гижны-кө программа сиз, кыз көсјө Бухарин јорт, — сөшөм программаыд лөб невөскыд“⁵⁾.

„Чистөй империализм“ антиленинскөй теоріяыс, кодөс Бухарин упорнөја отстаивајтис, быдмис бухаринскөй правооппортунистическөй „организованнөй капитализм“ теорія, кодө рөднитис сјөс меньшевистскөй II-өд Интернационалкөд.

Бухарин выступитис Ленинлы паныд программа обсуждајтөдн і поснөй крестанскөй овмөсыс капиталистическөй элементјасөн быдмөс жылыс вопрос куза.

Мелкособственническөй крестанскөй овмөсыс капиталистическөй элементјасөн быдман опасност упорнөја отрицатөмын позө азгыны „кулакөн социализмө мирнөја быдман“ бухаринскөй правооппортунистическөй теоріялыс, крестанствоөс социалистическөја переделатан коланлун сыөн отрицатөмлыс вужјас.

Колө пасыны, мыј партијалөн VII-өд сјезд вылын программа обсуждајтөдн Бухарин предлагајтис јөзөдны пролетарскөй государстволыс пыр-жө отирајтөм. Тајо предложөніеыс вөлі јитсөма сьлөн војна кадколастын ошыбкајаскөд, кор сјө выступајтис пролетариат диктатуралы паныд. Бухаринлыс возражајтөмөн, Ленин виставлис:

Воэыв јөзөдны „государстволыс отмирајтөм лөб

историческөй перспектива нарушајтөмөн“⁶⁾.

Партијалөн VIII-өд сјезд вылын программа обсуждајтөдн Бухарин выступитис Ленинлы паныд националнөй вопрос куза.

Ленин да Сталин разработатисны националнөй вопрос куза, кыјі пролетарскөй революция теоріялөн јукөн куза большевизјаслыс программнөй визөдласјас. Ленинско-сталинскөй националнөй политикатөг вөліс ескө позтөм Великөй пролетарскөй революциялөн победа, СССР-ын социализмлөн победа.

Бухарин да Пятаков нөшта војна војасөс выступитисны Ленинлы паныд, империализм эпохаын националнөй вопрослыс төдчанлун отрицатөмөн. Бурөс сјөдн најө практика вылын обрекајтисны пролетарскөй революцияөс изолиүтөм да пораженіе выдө, резервјас, нарјөтөм странајасса национално-освобөдителнөй движөніеыс революционнөй позанлунјас вөштөмөн. Бухаринлыс да Пятаковлыс визөдласјасө Ленин ымтис „марксизм выдө каррикуатурадн“.

Партијалөн VIII-өд сјезд вылын Бухарин зајавитис, мыј самоопределөніе выдө нацияјаслөн право жылыс большевистскөй лозунг бытөө-кө противорөчитө пролетарскөй диктатура принципјасы.

1921-өд воын Бухарин вылыс выступајтө Ленинлы паныд профсојузјас жылыс дискуссияын. Төдса, мыј тајо дискуссияыс, кодөс вөлі кыпөдөма Троцкијөн, вөјис ыжыд вред, вөчис партијалыс кризис 1921-өд во заводитчан зев сөкыд условіејасын. Бухарин первојсө бостис ас вылас дискуссияын „буферлыс“ рол, но делө вылас выступајтис сөмын Ленинлы паныд, кыјі Троцкијлөн сојузник. Бухарин предателскөја өзјөдис дискуссия, сьд, Ленин висталөм серти, „буфернөй карасин“ кистөмөн.

Бухарин тезисјасын вылыс петкөдчисны анархо-сіндикалистическөй колебаніејас. Пролетариатлөн диктатура жылыс вопрос куза Ленинкөд важөн-нүн торјалөмөн, профсојузнөй дискуссияын Бухарин заводитис отрицатны хөзөјственнөй организацијајас динө отношөніе куза партијалыс вөскөдлана рол. Сјө предложитис, мефым профсојузјас назначатисны сиз шусана „обязательнөй“ кандидатурајасөс соответствөүшщөй хөзөјственнөй главкјасө, тајо кандидатурајасө партиядн вынөсөдтөг. Бухарин отрицатис коммунистическөй партиядн беспартијнөй рабочөјјасөн вөскөдлөм, ужалыс

⁶⁾ В. И. Ленин. Сочинөніејас, XXII т., 365-өд листбө.

(Воэө визөд 4 листбөкыд)

¹⁾ Ленинскөй сборник, XIV т., 257-өд листбө.

²⁾ Сен-жө, 259-өд листбө.

³⁾ В. И. Ленин. Сочинөніејас, XXI т., 229—230-өд листбө.

⁴⁾ В. И. Ленин. Сочинөніејас, XXII т., 307-өд листбө.

⁵⁾ В. И. Ленин. Сочинөніејас, XXIV т., 131—132-өд листбө.

Бухарінлөн да Рыковлөн Ленинлы да партіялы паныд тыш

іжылыг массајасос просветітәтә да воспитәтәтә куза дыр кадчәжса уж (коммунизмлөн „школа“).

Бухарін позіція жылы Ленин гіжліс: „ідејнә мејона усом ем Бухарін да К^о-лөн тезісјас... Тајо — коммунизмкәд тырвыјо орәдчәтә да сіндікалізм позіціяјас выло вужәтә“⁷⁾.

Ленин предупредәјтліс Бухарінәс, мы партіялы паныд фракціоннә тышлән объективнә логика да коммунизм аслад кежләсәтәс вылын упрәмәја настајәтәтә вермас пыртны сјәс зев ылә.

„Кымын дыржык кутас... Бухарін дорјыны теоретическә јавә не вескыд да политическә ыләдчән ассыс кежәтәс коммунизм ассыс, сымын печальнәжык лоасны упрәмстволән плодјасыс“⁸⁾.

1920-әд воын Ленин јоса критикүјтис аслас замечаніејасы Бухарінлыс „Переходнә периодлән экономика“ кнәга, сыын марксистскә, диалектичскә јодход абуәтә, Бухарінлыс богдановскә схоластикасә ердәдәтә.

Неуна воужык аслас кутәтә Ленин вәчис нәшта әтә предупредәјтә Бухарінлы. „...Сылән теоретическә вәдәдәсјасыс,—гіжліс Ленин Бухарін жылыс,—зев ыжыд сомненіејән вермасны лоны отнесітәтәтә тырвыјо марксистскә, әд сыын ем мыкә схоластическә (сјәс некор ез веләдчәв да, думәјтә, некор тырвыјо ез гәдәрволы диалектика)“.

Но Бухарін ез кызы Ленинлы тајо предупредәјтәсә. Сылән марксистмыс, коммунизм ассыс кежләсәтәс јасыс служітисны вескыдыв кулацкә уклонлән идеологиялы подулән.

* * *

Вескыдыв уклонлән мөд ләфер — Рыков сјәжә не әтчәд нүдәліс тыш Ленинлы да партіялы паныд. Реакція војасә Рыков занімајтліс приміренчскә позіція став антипартіјнә группас дінә—ликвідаторјас дінә, Троцкј дінә, „отзовістјас“ дінә. Рыков Каменевкәд, Зиновјевкәд, Томскјкәд да мукәдјаскәд әтләын мешәјтис Ленинлы тышкәсны тајо антипартіјнә группаскәд, мукәд приміренчскәд әтләын предавајтис Ленинәс.

1917-әд воа апрелскә

конференція вылын Рыков Каменевкәд әтләын выступітис Ленинлән апрелскә тезісјаслы паныд, буржуазно-демократическә революціја ән социалистическә перерастәјтәтә выло партіялән вәзлы паныд. Рыков воәсән зајавләјтліс, мы Россіяын социалистическә революціја абу позана. „Кысан петас социалистическә переворотлән шондә?—јавәліс Рыков.—Ме думәјтә,—вставліс сјәс,—мы став условіејас сертә, обывателскә уровень сертә, социалистическә переворотлән инициатива принадлежітә оз мјанлы. Мјан абуәс вынјас, объективнә условіејас тавылә. (РСДРП(б) лән сјәзімәд („апрелскә“) Ставроссіяјас да Петроградскә общегородскә конференція, Партидат, 1934 во, 93-әд ләстә).“

Апрелскә конференція вылын Ленин характерізујтис Рыковлыс вәдәдәсјасәс, кызі „марксисткә орәдчәтә“, кызі „марксистмыс выло пародія“.

Рыков нүдәліс тыш Ленинлы да партіялы паныд Октябрскә восстаніе дырјә, сјәс вәлі Октябрскә революціја паныд. Октябрскә переворот бәрын Рыков Каменевкәд да Зиновјевкәд әтләын зилә вужәдны пролетаріатлыс фкитатура буржуазнә демократія релсјас выло. Тајо јәзыс, революционнә уж пәдмәдәтә, сүвтәдәтә партіялы ултәмәтә—пыртны правітелствә меншевикјасәс да вескыдывса есерјасәс, требүјтәны социалистическә революціја әс откажітәтә. Партіялән ЦК 1917-әд воа нојабр 15-әд (2) лунса резолюціјаын, кәдәс гіжәтә Ленинлән, осүдітис налыс преступнә колебаніејасәс да тәдчәдәс, мы „ЦК пыщкын артмәд оппозиція тырвыјо вешјә болшевізмлән подувја позіціяјасыс да пролетарскә классәвә тышыс воәшә, Россіяын социалистическә революціја позтәмлүн жылыс пәдә не марксистскә кывјас повторәјтәтә“⁹⁾. 1917-әд воа нојабр 17 (4)-әд лунә Рыков сетә шыәдчәтә ЦК да правітелствә составыс, Наркәмвнуфел пост вылыс петәм жылыс. Ленин закәјәмітис Рыковлыс тајо позорнә поступкәс, кызі дезертірствә да штрәјкбрехерствә.

⁹⁾ В. И. Ленин. Сочіненіејас XXX т., 360-әд ләстә, тәдчәдәтә мјанән. П. П.

Редакциясан:

ВКП(б) Централнә Комітетлән неважән помасыс Пленум, кызі тәдәс, вәдәліс Бухарін да Рыков антипартіјнә уж жылыс вопрос да шуис вәтлыны најәс ВКП(б) рајјасыс. Коммунистјасәс, торјән томјасәс, Бухарінлән да Рыковлән Ленинлы да партіялы паныда тыш основнә фактјасән тәдмәдәтә могыс, редакция помешәјтә тајо історическә обзорсә.

II

Бухарін ез вәч урокјас Ленинлән сетәм предупредәјтәсә, кәдә неәтчәд скәра критикүјтліс марксистмыс бухарінскә кежләсәтәс. Ленин куләм бәрын Бухарін кәтыртә антипартіјнә „школа“, кәдәс „воспівәјтә“ Ленинлы паныд асәс, Бухарінәс, сүвтәдәтә вылын. Кызі тыдәвтәдәтә тајо „школка“ некымын участникјаслән признавіејасыс, Бухарін вескыда зајавләјтліс тајо јәзысы, мы-пә Ленинкәд спорјасын сјәс, Бухарін, вәліс прав, а Ленин бшыбајтчыліс, мы Ленин верміс жүгәдәтә Бухарінәс сәмын сы вәсна, мы бәрјәыслән ез вәвны аслас кадјас.

Кушәдәжә „кадрјасәс“ кутис группирүтны ас гәгәрыс Бухарін? Тајо јәзјас пәвстас, кәдјас ләдәысәсны „томјәдә“, тәдчәтәтә јукәныс мјан партія әтә пыртә вәвәвліс вәвлыны кадәтјас ордын, есерјас ордын да с. в. Тајо јәзыс некор нәнәм әтувјасә ез кутлыны рабочә класскәд, вәліны органичскә чуждәдәс болшевізмлән став традіцияјаслы.

Бухарін вескыда растләвәјтліс ассыс сәс „кадрјасәс“, ләстәтис налы да внушәјтис, мы најә долженәс ворсны вескәдәтә рәл партіяын, кызі „теоретикјас“.

Аслас әчередын „ученикјас“ кыпәдәсны Бухарінәс—тајо путәнікәс, електікәс, кәдә неәтчәд тырвыјо орәдчәвліс коммунизмкәд. Тәшәд настроеніејасәс петкәдәтә і лоис Марецкјлән антипартіјнә статәга, кәдә утвәрждәјтліс, мы Бухарін бытәтәкә вәліс прав госудәрствә жылыс Ленинкәд спорын.

Слепковјаслән, Марепкјјаслән, Кузінјаслән тајо растләннә средәс уна војас чәж быдәмс вескыдыв уклонлән идеология, кәдәтә подулән лоисны Бухарінлән сәшәтә подувја вопросјас куза, кызі пролетаріат фкитатура, важ антәленинскә бшыбајтәс.

Нәшта сјәс кадкәластас, кор Бухарін тышкәсәс партіякәд әтләын троцкјстјаслы да зиновјевчәслы паныд, сылән индыссыліс аслас особәј вәз вәл уна вопросјас куза. Збылысәс сјәс тышкәсліс троцкјстјаслы паныд аслас особәј позіціяјас вывса. Тақ вәлі фәләыс „озырмәдчә“ ләзунгкәд, кәдәс осүдітис партія, да капиталистјасән социализм „быдман“ теоріяәд. Тақ вәлі фәләыс партія XIV-әд сјәзд вылын Бухарін утвәрждәјтәтәтә, кәдә сјәс сорнәтліс, мы социализмла ми бытәтәкә „кутам кысыны черепашәј шагәд“.

Реконструктивнә кадкәластә вужәтәкә странаын классәвә тыш јосмә, јонмә социалистическә наступленіејәс капиталистическә элементјаслән воәсәдәтәс. Ердәдәтә вредітелскә фәја-

тельност буржуазнә специалістјаслән, кәдјас јітәдәтәс капиталистическә кышәләтәкәд (шахтінскә фәлә). Кулачество активнә воәсәдәтә хлебозаготәвкәјас нүдәдәтә.

Бурәс тајо кадкәластас вескыдыв оппортунистјас оформләјтәтәны кызі антипартіјнә фракція да нүдәдәтә јар атакајас партія выло.

ЦК-лән јулскә (1928 во) Пленум кадкәластә вескыдывсајас артмәсны кызі помасәдәтә антипартіјнә фракція аслас центрән Бухарін, Рыков, Томскј составын.

Тајо центр вескәдәтә улын паскалә фракционнә уж вескыдывсајаслән москәскә организацијаын. Вескыдыв оппортунистјаслән чукәр (Угланов, Котов, Кулықов, Рүтін да мук.), кәдјас бәрынжык лоисны махровә контрреволюционерјасәд, зиләс кыпәдәтә рәјоннә парторганизацијајасәс партіялы паныд, но вәліс жүгәдәтә. Гнуснә антипартіјнә уж развәјтәтә Томскј профсоюзнә апаратәс бюрократическә элементјас пәвстын, најәс партіялыс да народлыс врајасәс быдәтәтә.

1928-әд воа арын Бухарін выступајтә печәтын „Економістлән заметкајасәд“, кәдәс вескәдәтә партіяәд нүдәдәтә индустриализация политіка орәдәтә.

Реконструктивнә кадкәластә условіејасын, кор мунис „медбәрјә да решітелнә тыш“ пыщкәсәс капитализмкәд, кәдә быдмыліс посны крестанскә овмәсыс, кор заводітисны бертсыны капитализмлән самәј вужјасыс, кор странаын классәвә тыш јосміс, вескыдывсајас активізірүтисны да выступітисны кызі кулачестволән вескыд агентура. Партіяын вескыдыв элементјас выступәјтисны әтвылыс кулачестволән сәшәтә контрреволюционнә идеологияскәд, кызі Кондрәтјев, Чајанов да мук. Вескыдывсајаслы сочувствүјтисны вредітелјас Промпартіяыс (Рамчін да мук.).

Мјан страналыс бәрә коләмсә сохрәнәтәтә выло, коллективизација әткәжітәтә выло, кулачество әс сохрәнәтәтә выло, индустриализация политіка әс әткәжітәтә выло вескыдывсајаслән вәз нүдәліс капиталистическә элементјасәс јонмәдәтә, капитализм рәстәвацијаәд. Вескыдывсајаслән политіка буквалнә тәләліс партіяәс капкәд, грәзітис зев ыжәд опаснәтәтә кызі пыщкәсәс политіка боксан, сјәс і мејдународнә боксан.

Партіяын-кә ескә побәдәтис вескыдыв уклонлән вәз, мјан страналыс бәрә коләмсә сохрәнәтәтә вәз, мјанлы ескә абу сомненіејәс, угрожајтис Китајлән участвә. Сәветскә Сојуз лоис ескә империалистическә рәзбәјнікјаслән кәкнә дөбычадә, фашизмлән дөбы-

чадә. Но Ленинлән—Сталинлән партія жүгәдәтәс вескыдыв уклонәс. Сталин јорт вескәдәтә улын мјан страна бәрә коләмыс лоис воәын муныс индустриалнә дәржавадә, социализмлән не пріступнә крәпәстән, кәдә абу страшнәдәс врајаслән некушәтә ускәдчәтәс.

Зев важнә рәл вескыдыв уклонәс жүгәдәтә фәләын ворсәс ВКП(б) ЦК-лән апрелскә (1929 во) Пленум. 1929-әд во заводітәтәтә вәлі ердәдәтә Бухарінлыс троцкјстјаскәд фракционнә сорнәтчәтәс, кәдјас мунисны 1928-әд воа јулыс. Тајо вопросә вәдәлігәтә вескыдывсајаслән ләферјас выступајтәны гнуснә фракционнә „декларацијаәд“, кәдә тыр партіялы паныд кывләтәтә, клеветнічскә усләсәтәс, кәдјасәс бәстәма кадәтскә ләфер Мілуков арсеналыс.

ЦК-лән апрелскә Пленум вылын вескыдывсајас вылыс выступітисны асланыс платформадә, кәдәс вескәдәтә социалистическә стрөителствәлы паныд. Витвәа планлы паныд Рыков выдвінітис оппортунистическә „двухлетка“, медем фәскредітірүтны да орәдәтә пјәтлетка нүдәдәтә, орәдәтә индустриализация фәлә выло асәгнованіејас. Вескыдывсајас выступітисны сиктәдәтә смычка выл производственнә формәјаслы паныд, предлагәјтисны тырвыјо рәзны рыночнә стіхія „рынок нормализирүтәтә“ ным улын, предлагәјтисны сетны тыр свобода кулакән сиктын да частнәј торгөвәдән карын развәјтәтәтә.

Сталин јортлән „ВКП(б)-ын вескыдыв уклон жылыс“ реч, кәдәс вәлі вәчәтә ЦК-лән апрелскә Пленум вылын, кутис вывті ыжыд тәдчәнлүн. Сјәс помаліс вескыдыв кежәд идејнә жүгәдәтә, помәз ердәдәтәс вескыдыв оппортунистјаслән вәдәдәсјас сәстәмәлыс антәленинскә характерсә.

Бухарінлән классәвә тыш марксистско-ленинскә теоріякәд тырвыјо орәдчәтә лоис вескыдыв уклонлән вәдәдәсјас подулән.

„Классјасәс бырәдәтә пролетаріатлән ожесточоннә классәвә тыш нүдәдәтә, —ташәд Ленинлән формула.

Классјасәс бырәдәтә классәвә тыш кусәдәтә да капиталистјасән социализм быдәдәтә,—ташәд Бухарін јортлән формула...

Тәын подулыс Бухарін јорт да сјәс другјас став бшыбајтәсәтәтә, — индыліс Сталин јорт¹⁰⁾.

Сталин јорт петкәдәліс, мы бухарінскә группировкалән политическә пыщкәсыс вәјәдәс социалистическә стрөителствә разложі-

¹⁰⁾ И. Сталин. Ленинизм вопросјас, 254-әд ләстә.

(Помәс вәдә 5 ләстәтәтә)

⁷⁾ В. И. Ленин. Сочіненіејас, XXVI т., 92-әд ләстә.

⁸⁾ Сев-жә, 145-әд ләстә.

Бухаринлөн да Рыковлөн Ленинлы да партијалы паныд тыш

(п о м)

т ө м ө, капиталистическөй элементжаслы позицияс здайтөмө, мөд ногөн-кө революцияс предаятөмө.

„Гөгөрвоо-ө Бухарин жортлөн группа, мыј откажитчыны вескыдыв уклонкөд тышкасөмыс, сизкө предаятны рабочөй классөс, предаятны революция?“ — таз помавлис Сталин жорт вескыдыв уклон жылыс ассыс речсө.¹¹⁾

ЦК-лөн Пленум специалнөй резолюцияын осудитис Бухаринлыс, Рыковлыс, Томскилыс право-оппортунистическөй ужсө да өлдөдис најөс, кытчө быдмө тајө антпартијнөй вчыс.

Партијалөн XVI-өд сјезд ВКП(б) ЦК отчот куза аслас шубмын индис, мыј „вескыдыв уклонистжаслыс, кодјас емөс объективнө кулачестволөн агентура, вчсө олөмө пөртөм означитис ескө социализм стрөйтөм орөдөм да мијан странаын капитализм восстановитөм“. Сјезд јавитис вескыдыв оппозијалыс вчөдласјассө ВКП(б)-ын сулалөмкөд лөсавтөмөн.

III

Уна во чөж, медбөрја кадөз ВКП(б)-лөн ЦК сетлис позанлун вескыдывсајаслыс исправитны да шылөдны асыныс грекјассө партија воын. Вескыдывсајаслөн лөферјас, троцкистжасыс торјалөмөн, ез вөтлысывны партијасыс, сы вөсна, мыј најө зајавитисны асланыс антленинскөй, антпартијнөй вчөдласјасыс откажитчөм жылыс. Но асыныс өшыбкајаснысө 1929—30-өд војасын формалнөја признајтөм бөрын вескыдывсајас завоитисны применајтны двурушничестволыс, партијасө медса подлөја ылөдлан система да вужисны антисөветскөй вчөдласјассө, тышканан методјасө да пријомјасө.

Вескыдыв уклонөн развивајтчөмын тајө медбөрја етапыслөн характернөй документөн лөд контрреволюционнөй платформа сиз шусана р’утинско-слепковскөй группалөн. Бухаринецјаслөн тајө группировкаыс вөлі топыда јитчөма троцкистжаскөд да зинөвјевецјаскөд, на лыдын Каменевкөд да Зинөвјевкөд, да вескыда сувтөдлис аслас платформас СССР-ын капитализм восстановитан мог. Кызі өні тыдовтчис, тајө платформасө вөлі ошкөма вескыдывсајасса лөферјасөн. ВКП(б) ЦКК президиумлөн 1932-өд вөса октабр 9-өд лунса постановленіеын индыссылис, сөј коммунизмы да советскөй власты врагјаслөн, партијалы да рабочөй класслы предателјаслөн тајө группасыс, подполнөй ногөн лөсөдис „буржуазнөй, кулацкөй организация СССР-ын капитализмөс да, торјөн, кулачествос восстановитөм куза“.¹²⁾

1928-өд вөса јулын Бухарин нудөдө предателскөй, безчестнөй сорнитчөмјас Каменевкөд троцкистжаскөд блок жылыс. 1932-өд воын сиз шусана р’утинско-слепковскөй группа фелө куза, кодөн јурнуөдисны, кызі тыдовтчис сорөнжык, вескыдыв кежөмлөн лөферјас, лөсөдсө јитөд вескыдывсајаслөн народлөн медса лок врагјаскөд—троцкистжаскөд, Каменевкөд да Зинөвјевкөд. 1936-өд да 1937-өд воын объективнөй троцкистско-зинөвјевскөй антисөветскөй центрса участникјас да троцкистскөй „параллелнөй“ антисөветскөй центрса участникјас суд вылын зајавитисны вескыдывсајаскөд асланыс контрреволюционнөй јитөдјас да сорнитчөмјас жылыс.

Подсудимөјјас утверждајтисны, мыј вескыдывсајас вөлі төдөны капиталнајомникјаслөн троцкистско-зинөвјевскөй фашистскөй бандан террор, шпионаж, диверсияјас, вредителство методјасө вужөм жылыс, мыј вескыдывсајас разфелаятисны капитализм реставрация измөническөй платформа.

Тази кысө вескыдывса двурушникјаслөн да предателјаслөн вывти сөкыд, омерзительнөй зменајаслөн цеп, народлөн медса лок врагјаскөд—троцкистжаскөд да зинөвјевецјаскөд најө „блокјаслөн“ цеп.

Троцкистжас важөн-нын дугдисны лоны политическөй теченіеөн рабочөй класс радјасын. Аслас кадө тајө

¹²⁾ „ВКП(б) резолюциясын да решеніејасын“ II јукөн, 669-өд листб. Партидат, 1936 во.

меншевиетскөй теченіеыс имеитлис известнөй вужјас мијан странаеса экономикаын, капиталистическөй элементјас емлункөд јитөдын. Оні троцкизмлөн вужјасыс абу мијан странаын, а капиталистическөй кышалөмын, а ачыс троцкизмыс политическөй теченіеыс пөрис фашизм најомникјаслөн оголтөлөј, разбојничеј бандаө, кровавој убијцајаслөн, вредителјаслөн, шпионјаслөн, диверсантјаслөн бандаө, кодјас оз решајтчыны вставны вөссөн асланыс программа жылыс весиг мед матыса сообщникјасыс.

Мыј касаятчө вескыдывсајаслы, то најө сизжө дугдисны лоны политическөй теченіеөн, сизжө пөрисны народ врагјаслөн оголтөлөј бандаө, кодјас мөритчөтөма враждебнөјөс марксизм-ленинизмлы, кодјас дасөс мијан рөфиналы паныд став да быдкөс преступленіејас вылө.

Вескыдывсајаслы, кызі политическөй теченіеылы, сизжө абуөс-нын өні вужјасыс мијан странаеса экономикаын, өд капиталистическөй элементјасөс, кодјас питајтисны најөс, медвоз кулачество бырөдөма. Мијан странаын капиталистическөй элементјаслөн сјө коласјасыс, кодјас нөшта емөс-на да олөны-на, гальванизирүјтчөны капиталистическөй кышалөмөн, питајтөны да кутасны питајтны вескыдывсајасөс да троцкистжасөс не кыз политическөй теченіеөс, а кызі фашистскөй мерзавецјасыс бандаөс.

Троцкизмлыс да вескыдывсајаслыс политическөй теченіеысан преступникјаслөн бандаө, международнөй капитал најомникјаслөн бандаө тајө еволуциясө колө чорыда усвоитны, медым кужны азыны врагөс да аскадө сјөс нөјтны.

Герпас вылын: Сыктывдин районуса комсомолскөй конференция вылын делегатјас Габов Михаил Васильевич да Гилев Алексей Михайлович жортјас.

Районуса комсомолскөй конференция

Сыктывдинса райкоммолө секретарөн бөрјөма Јелкина жортөс

Март 22—24-өд лунјасө мунис Сыктывдин районуса өкмысөд комсомолскөй конференция. Райкоммол важ составлыс, а сизжө ревизионнөй комиссияс важ составлыс отчотнөй кадколастса ужсө конференция лыддис **неудовлетворительнөјөн**. Ревизионнөй комиссияса председател Шешуков жортлы аслас објазанностјас дорө кывкуттөма относитчөмыс, вогөдөр чөжөн весиг өти ревизия вчөлтөмыс, конференция сетис выговор. Конференция помасөм бөрын пыржө мунис райкоммоллөн первој пленум. Пленумса шленјас райком-

молса секретарө өтсөдгласөн бөрјисны **Анна Михайловна Јелкина** жортөс. Райкоммолса политучоба өдфелө јуралысөн пленум бөрјис **Коновалов** жортөс, пөнерјаслөн өдфелө јуралысөн **Шестаков** жортөс.

Райкоммол бјуро составб унжык гөдөс серти лоис бөрјөма: **Јелкина, Кызжуров, Коновалов, Шестаков, Ётов, Шевелев да Јелин** жортјасөс.

Конференция да пленум ужныс активнөја участвүтисны Обкоммолса секретар **Худаяев** да рајпарткомса секретар **Кызжуров** жортјас.

Сергејев жортлөн сорни

Комсомол райкомлөн отчотнөй докладыс тыдалө, мыј райкомлөн тајө составыс ужалис өмөла. Райком вескөдлөмын ез вөв оперативностыс.

Нувчим заводса комсомолскөй комитетын өти воөн вежсис 8 секретар. Секретарјас волөны і мунөны. Райком најөс назначјаталис да бөр снөмиталис. Весиг мөдөдлөсны сешөм секретарөс, кызі Гулајевөс, коді первичнөй организацијалыс ужсө сөмын кистис.

Мијан политучоба оз мун. Зөн первичнөй организација олө велөдчытөг. Райком тајө положеніеөс бура төдөдис, но велөдчытөмыскөд мөритчис. Мијан организацијаө волисны і Мезенцева і Коновалов, і Шевелев, но волисны да бөр мунисны, а кружокјасын ужыс ез вөр-

жыв. Најө мијанлы өмөла отсалөны.

Райкомлөн кывкуттөмыс тыдалө сыыс, мыј райкомса ужалысјас весиг оз төдны комсомолскөй комитетса секретарјасөс. Ме весиг абу комитетса шлен, а райкоммол менам ним вылө ысталө пакетјас.

Тащөм вескөдлан практикаөд өнија кадө нинөм вылө оз туј. Выл составлы колө топыджыка јитчыны первичнөй организацијаскөд, ужавны томјөзкөд. Јонжыка ковмас комсомолскөй организацијалыс политическөй влјанјесө паскөдны производственнөй предпјатіејас вылын да колхозјасын ужалыс томјөз пөвсө, на пөвсыс медса передовөј жортјассө кыскавы комсомолө.

Вокујев жортлөн сорни

Выл Конституция кузаыс томјөзлөн емөс зев уна гөгөрвотөм да волнүтана вөпросјас. Комсомолскөй организацијаслөн колө разјаснајтны сјө вөпросјасө, разјаснајтны мијан странаын социализмыс победајасөс да выл Конституция серти советјасө бөрјисөм куза выл система жылыс. Та могыс райкоммоллөн

ковмас практикүтавыны политическөй да научнөй вөпросјасөн томјөзлыс конференцияјас да собраніејас нудөвлөм. Первичнөй организацијаслөн колө кытыратвы агитколлеktivјас, кодјас медым кутасны нудөны агитационнөй уж колхознөј да служащөј томјөз пөвсын.

Андрей Філанов пөрөдөс 7010 кубометр вөр

ВКП(б) Војвыс крајкомса секретар Конторин жортлы да Онеголөс трестса управлајущөј Кузьнецов жортлы телеграммаын Філанов жорт јуөртө: **договорөн бостөм објазателство 7000 кубометр—тыртөма, март 14-өд лун кежлө пөрөдөма 7010 кубометр.**

АНДРЕЈ ФИЛАНОВ.

Тракторист Торлопов өтик рејсөн кыскис 481 кубометр

Кр’ажскөй тракторнөй базаыс тракторист стхановец Петр Максимович Торлопов март 21-өд лунө өтик рејсөн кыскис 481 кубометр вөр. Бостис уждон 169 шајт.

Крутикөв.

¹¹⁾ I. Сталин. Ленинизм вөпросјас, 279-өд листб.

Мадридскөй фронт вылын республиканецяслөн успешнөй дејствијејас

Республиканскөй војскајас Гвадалахарскөй фронт вылын возд нуддөны наступленије, сјд-жб кадын наён бостом позіціјассө закрепләйтөмөн. Откымын местајасын республиканскөй војскајас бара паныдаісны фашистскөй војскајаскөд, кодјас подкрепленіејас бостомөн, злөны кутны правітелственнөй вынјаслыс наступајтөмсө.

Испанскөй газетјас вәјддөны медвојза своднөй даннөјјас војеннөй трофејас јылыс, кодјассө бостөма италјанскөй экспедиционнөй корпус жүгөддөмөн. Республиканецјасөн бостөма 2 миллион дорыс унжык ружејнөй патрон, сурс дорыс унжык гырыс орудіјнөй снарадјас, 150 автомобил, артиллеріјскөй 50 орудіје, 150 пулемјот. Бостөма сјд-жб походнөй госпітал оборудујтөм вылө тырымдөн санітарнөй материалјас. Пленнөјјаслөн лыдыс 1300 морт гөгөр. Республиканскөй кіјасө вескаліны уна секретнөй документјас, кодјас опровергнәтны појтөг подтврждајтөны, мы італјанскөй экспедиционнөй корпуссө вөлі формірујтөма италјанскөй правітелствоон италјанскөй терріторіја вылын.

Гвадалахарскөй фронт вылыс республиканецјаслыс выманіјесө отвлекітны злөмөн, мјатежнікјас да германо-италјанскөй интервентјас март 22-өд да 23-өд лунјасө вөчісны выл атакајас мадрідскөй фронтса мукөд участокјас вылын, сы лы-

дын Мадридса асив-лун-вывланын, Харамә ју рајонын. Март 23-өд лунса асылын пансіс часөн жынјөн куза бој Харамә ју секторса Мората де Тахунја селеніје дорын. Республиканецјас возсаісны решітөлнөја да мјатежнікјаслы быт лөі бөрынтчыны.

Март 23-өд лунө пансіс чорыд бој лунвыв фронт вылын, Кордова карса војвывланын. Италјанскөй војскајас атакујтисны республиканецјаслыс позіціјас Кордова да Мадрид косткөрттуј пөлдөны. Атакасө вөлі венөма. Тајд-жб луннас сынөд вывса тыш нуддөмөн республиканецјас Кордова рајонын ускөдісны фашистјаслыс кујим мотора бомбардіровшшк.

Гвадалахарскөй фронт вылын правітелственнөй војскајаслөн вермөмыс јона кыпөдіс республиканскөй испаніјаса јөзөс. Но компартіјалөн валенсіјскөй орган „Фенге Рохо“ өлөдө успехјасыс јур бергөдчөм лоны вермөмыс. Газет индө, мыј фашистскөй војскајаслөн откымын передвиженіејасыс сетөны подувјас чајтны, мыј мјатежнікјас да интервентјас матысса лунјасө вермасны бостывын прорвітны мадрідскөй фронтса куцөмкө участоксө, кодјас өнөң-на доңјавсылысны кыз второстепеннөјјас. Газет чуксалө испанскөй јөзөс встретітны врагылыс выл мановрјассө тырвыјө дасты-бөмөн.

(ТАСС)

Гігуенсаө муна туј весалөма

Мадридса воөм јурјас сертї, Гвадалахарскөй фронт вылын италјанскөй војскајаслыс воісны подкрепленіејас жандармеріјасыс да немецјасыс.

Казалөма непріјателскөй војскајаслыс чукөртчөм

Арагонскөй туј секторын. Алкаріја горнөй платөс март 24-өд лунө зікөз весалөма непріјателыс. Гігуенса өні лөі республиканецјас наступленіјелы матысса объектөн.

(ТАСС)

Төвса пурјасөм еновтөмны

Кылөдчөм абу „гөрајас“ сајын. Некемын лун сајын ковмас бостчыны кылөдчыны, а вөрпромхоз—Парнев да вөрпунктјасса вескөдлысјас кылөдчөм јылыс омөла-на і төдвылас ускөдлывлөны.

Бостам көт төвса пурјасөм. Пажгаса вөрпунктын колд пурјавны 20000 кубометр вөр, а март 25-өд лун кежлө пурјалөма сөмын 2400 кубометр, лөбө 12 прөцент. Ужалө сөмын 6 морт.

Сещөм-жб і Лемскөй вөрпунктын. Колд пурјавны 10000 кубометр вөр, а пурјалөма 823 кубометр,— 8,2 прөцент. Ужалө пурјасөмны 6 морт да пурјасан

материал заптөмын 3 морт. А Шыладорса вөрпунктын весіг абу-на і заводітлөмны пурјасыс, а колд-өд пурјавны 15 сурс кубометр. Кор думајтө заводітны пурјасысө вөрпунктса началнік Јелфімов—колд гөгөрвотөм, сөмын өтї тор гөгөрвоана, мыј сјдө јавнөја орөдө төвса пурјасан план тыртөмсө.

Нужмасөмтө тулысыс оз віччыс, колд өні-жб сүвтөдны төвса пурјасөм вылө колана мында ужвын да быд лун тыртны лунса норма, медем апрел 10-өд лун кежлө ештөдны төвса пурјасөм.

Р.

Бырөдны недоімкајас

1937-өд вөса первој кварталлыс фінансөвөј плансө март 20-өд лун кежлө рајон паста тыртөма сөмын 37,2 прөч. вылө, сы пычкыс објазателнөй платежјас 29,9 прөч. вылө, добровольнөй платежјас 46,4 прөч. вылө, зајом взнос 52 прөч. вылө.

Торја сиктсөветјасын јуралысјасыс да счотоводјас (Ыб—Мізов, Муравјов, Лөзым—Јемелјанов, Прөндор—Рогов, Пал—Осіпов да мукөд) сөм чукөртан ужнас ез занимајтчыны, леісны сјдөс ас візув вылас. Колхознікјассө да ужалыс өтқаолысјассө фінансөвөј план тыртөм вылө ез котыртны колана ногөн, ез ужавны і сиктсөвет бердса фінансөвөј секціјас да комсодјас.

Унжык сиктсөвет бердса фінансөвөј ужалысјас массөвөј уж нуддөм пыддї сөмын болгысны. Зеленечыс Степанов пыр шүд: „ме став плансө тырта сөдтөдөн“, а збыл вылас оз ужав, сөмын вина јүд.

Објазателнөй платежјас мынтөм куза медбөрын кыссө Позтыса сиктсөвет—Ізјуров. Сјдө сөм чукөртөм куза план тыртөмсө орөдіс, чукөртис сөмын 4,0 прөч.

Колы культсөбор чукөртөм куза медбөрја срок, но тајдө срок кежлас плансө баражбө нөйтк сиктсөвет ез тырт.

Сөм чукөртөм куза планјассө сиктсөветјас оз тыртны, асныс оз чукөртны сөм, кодї колд сиктса бјуджетө да відөны государственнөј сөм, кодсө колд мөдөдны рајбјуджетө. Март 15-өд лун кежлө сиктсөветјас незаконнө вісісны рајбјуджетыс асылыныс 29252 шәјт.

Торјалөны законјас жүгөмөн Ыб сиктсөвет, сені рајбјуджетыс асылыныс вісісны 5121 шәјт, Пажга 1403 шәјт, Час—2315 шәјт, Вильгорт 3285 шәјт, Пал—

4684 шәјт да Слөбөда—2179 шәјт.

Рајфо төдө незаконнө візөмсө, но государственнөј сөм кытчө сурө растранжірөтөмыс некущөм мера оз прөміт, оз өлөд тащөм шогмытөм ужыс.

Міјан рајонлөн вөлі і ем став позанлун тыртны сөм чукөртан план сөдтөдөн. Тајдө колөм кадө колд котыртны став обшчественностсө, колхознікјассө да мөд кварталө пыртөз тыртны первојја кварталсаплан.

Бырөдны недоімкајас быт мынтана платөжјас куза.

Фін.

Рајонын сөм чукөртөм јылыс март 20-өд лун кежлө сводка

Сиктсөветјас	План дінө (прөцентөн)			
	објазателнөй платежјас куза	добровольнөй платежјас куза	зајом взнос	ставыс
Лопју	23,7	66,0	17,0	23,4
Ыб	14,4	186,0	54,0	21,3
Пажга	30,2	—	98,0	38,3
Лөзым	22,2	—	62,0	26,5
Соска	29,2	50,0	39,0	29,8
Вильгорт	29,4	20,0	24,0	27,9
Слөбөда	44,0	70,0	73,0	50,1
Зеленец	21,8	—	41,0	26,7
Час	32,8	32,0	61,0	41,7
Пал	16,4	100,0	93,0	28,5
Прөндор	16,3	—	54,0	21,1
Шыладор	29,1	—	78,0	41,8
Озол	60,6	46,0	23,0	49,1
Доц	67,7	7,0	27,0	39,0
Мажа	37,0	—	14,0	23,0
Көрткерөс	62,1	20,0	50,0	43,0
Позтыкерөс	4,0	47,0	10,0	30,2
Мордін	39,5	80,2	56,0	51,7
Лопын	36,4	15,0	16,0	26,6
Нувчім	114,9	50,0	63,0	74,6
Рајцентр	63,5	47,0	83,0	81,5
Ставыс рајон паста	29,9	46,7	52,0	37,2

Рајонын вөрлежөм муно март 25-өд лун кежлө сводка

Вөрпунктјас	Пөрөдөма	Кыскөма	5 лунја өд		Ужалө јөз		Ужалө вөв	
			пөрөдөчөмын	кыскөчөмын	ставыс	пөрөдөчөмын	ставыс	кыскөчөмын
Ыб	82,5	72,3	2,0	2,0	362	105	141	109
Пажга	68,0	44,3	1,9	1,9	225	59	141	98
Лөзым	65,2	56,5	1,4	1,5	139	41	60	60
Пал	68,1	58,5	2,4	3,7	247	90	95	95
Шыладор	67,9	42,6	1,2	2,6	227	32	128	105
Вөрпромхоз паста	71,7	55,5	1,6	2,3	1290	327	565	467
Механізірованнөй вөрпунктјас								
Кр'ажск	72,9	51,1	3,8	3,5	657	143	124	124
Нам	62,8	48,1	2,6	3,8	563	110	132	132
Ворју	50,2	37,3	0,6	3,4	505	57	106	106
Чөддін	44,6	37,2	0,9	2,5	510	105	95	95
Ставыс рајон паста	63,6	48,9	1,7	2,8	3525	742	1022	924
Вөлі 1936-d воын март 20-d лун кежлө	82,6	65,2	3,0	4,2	3716	896	1315	—

Сузөдөј, лыддөј!

Ассыныд рајонувса „Колхознік“ газет.

Вөрлежөмын, колхозын, предпріјатіе вылын стахановецјас, ударнікјас!

Термасөј гіжыны асланыд рајонувса „Колхознік“ газет вылө!

Вајөдам рајонувса газет 3500 екземпларөз!

Профсојузнік жортјас!

Ен вунөдөј гіжыныд „Колхознік“ газет вылө.

Отсалөј пөдч разөдны мукөд-јас пөвсын, тышкасөј газет разөдөм куза массөвөј кампаніе нуддөм вөсна.

Коммуністјас, комсомолецјас!

Тіјан мог—медвојдөр да мед уна төдны став лөбјас јылыс. Газета сетас ыжыд отсөг тіјан ужын ужалыс јөз вежөрыс капіталізмлыс коласјассө бырөдөмын.

Велөдысјас, культура фронт вывса ужалысјас!

Сузөдөј ассыныд вына да јос орудіје—„Колхознік“ газет. Сузөдөј асылынд дај пөдч школаыды.

Учрежденіејас да организаціјас!

Енө колөј бөкө ассыныд учрежденіејассө „Колхознік“ газет сузөдөмыс.

Өтї екземплардн колд лоны бызөн-нын быд учрежденіелы да организацијалы!

Пошта вывса ужалысјас!

Тіјан сајын медвојдөр „Колхознік“ газетлыс тіраж 3500 екземпларөз вадөмыс!

Мөда-мөд костын орды-сөмөн бостчөј разөдны „Колхознік“ газет, петкөдлөј ударнөј ужлыс прөмерјас!

Апрел 1-өд лун кежлө рајонувса „Колхознік“ газет вајөдам 3500 екземпларөз.

Писмөјас бөрсө

Март 15 лунса 23 №-ра газетын гіжөм „Женыдіка“ јур улын лөзымса Кујбышев нма колхозлыс 3 вөв автомобилөн талалөм јылыс делдыс сурбөма амніөтіја улд да уголовнөј делөсө дүгөдөма. Кујбышев нма колхоз правленіелы јүбртөма, медем јавітисны суд пыр мыжаланалы граждәнскөј іск 3 вөв дон перјөм вылө.

Рајпрокурор.

Отв. редактор пыддї
д. ГОРЧАКОВ.